

GAZETA ARTELOR

THEATRU, MUSICĂ, PICTURĂ, SCULPTURĂ, ARCHITECTURĂ, GIMNASTICA, DANS, ETC.

ABONAMENTE :

Ediția velină. In țară pe un an . . . 10 lei
 „ „ „ „ 1/2 an . . . 5 „
 Ediția de lux. „ „ „ un an . . . 20 „
 „ „ „ „ 1/2 an . . . 10 „
 „ Pentru străinătate se adaogă porto

Redacția : Strada Fântânei 63

APARE SETĂMANAL

SUB DIRECTIUNEA D-LUI

JUAREZ MOVILLĂ

BUCURESCI

ABONAMENTE :

Ediția satinată. Pentru învățători,
 și preoți de sat.
 Pe un an 8 lei
 Pe 1/2 an 4 „
 Pe 3 luni 2 „

Administrația : Strada Covaci 14.

ARTISTII-COPII

E trist să vezi cum în țara noastră artiștilor nu li se dă considerația cuvenită; dar nu mai puțin adevărat e că o mare parte dintre artiști sunt ei înșiși vino-vați de această puțină considerație din partea publicului.

Un cas recent și care a făcut o rea impresie în lumea doritoare de a vedea că și artele pornesc pe o cale mai temeinică, este cazul cu d. Băjenaru, tenorul, fondator al Societății Lyrice Române.

Ei bine, acest d. Băjenaru, vedând că la Societatea Lyrică înființată și cu d-sa, nu curge lapte și miere și vedând că la Craiova i se oferă 8—900 de lei, a găsit cu cale să părăsescă Societatea de sub conducerea d-lui Stephănescu.

Acastă faptă nu mi se pare de loc chibzuită. Imi face impresia că e un act de copil, nu de artist mai mult sau mai puțin îmbetrănit pe scenă și care a avut multe de infruntat.

Se va spune : dar ce era să facă, dacă vede că nu prea merge la Societatea Lyrică ?! E om sărac și de...

Așa ar părea. Dar d. Băjenaru nu era minor când s'a hotărât să înjghebeze o astfel de societate. D-sa scia bine că o asemenea întreprindere cere sacrificii și pôte și altora, mult mai săraci, încă nu li s'ar fi iertat un asemenea „joc de-a societatea“. Apoi d. Băjenaru materialicește stă relativ bine. Nu se pôte plânge că n'are nici strictul necesar, cum sunt mulți dintre foștii sei tovarăși de la Societatea Lyrică, tovarăși cari însă, dotați cu mai multă tărie de caracter și cu mai puțin gând pentru... zimți, rabdă, suferă, căci și-au dat cuvântul și fac sacrificii pentru o idee frumoasă.

Cum voii să dați ființă și să consolidați o instituție, dacă nu sacrificați nimic ? Ori d. Băjenaru s'a dus la Craiova, crezând că acolo n'are cine să-i mai controleze declinul ?

Ce însemnă lipsa acesta de seriozitate ? D. Băjenaru și oricare altul să scie că, dacă pentru moment a pus în buzunar câte-va sute de lei mai mult, a pus în același timp și stigmatul de „copilarie“ pe actul său. Partea cea mai rea însă e că asemenea acte de artiști-copii se resfrâng asupra oricăru-se încercă să facă întreprinderi seriose.

Artiști de aceștia, incurcă-lume, și cari se jocă de-a baba-ôrba cu artele noastre, merită alt-fel tratați, căci dau un trist exemplu pentru tineret.

Juarez Movilla

CELEBRITAȚI STREINE

RÉJANE

Réjane Gabrielle, disă Réjane, născută la Paris în 1857, este fiica unui actor comic, — care devine controlor-șef al teatrului Ambigu, — și nepoata d-nei N. Arnault, pensionară a Comediei-Franceze.
Réjane intră la Conservator în clasa lui Régner și obține premiul al II-lea la Comedie în anul 1874.

RÉJANE

În 1875 ea debutează la teatrul „Vaudeville“ în „Revue des deux mondes“; tot în acest teatru jucă câte-va roluri ușoare, în special subrete și travesti-uri. Modul său special de a face să iasă în relief sub-înțeleșurile a făcut-o cunoscută; — în 1881 ea interpretă mai multe roluri la teatrul dis mai sus.

Dupe ce trece la teatrul „Varietés“, Réjane intră în 1882 la teatrul „Ambigu“, unde abordează drama și debutează în „La Glu“ a lui Richepin. Anul următor ea dă o nouă probă de mlădiea talentului său, jucând la „Palais-Royal“ cu mare succes „Ma Camarade“ a lui Meilhac. De atunci încoco Réjane este actrița favorită a publicului din cauză că ea este încarnățiunea „Parisianei“.

Réjane, fără a contracta angajamente de lungă durată, a jucat în numeroase teatre din Paris, din provincie și din străinătate.

Marele sale succese din „Decoré“ (1888), „Germinie Lacerteux“ (1889), „Lisistrata“ (1892), „Zara“, „La Douleureuse“ etc. etc., au făcut-o cu desăvârșire fără rivală.

În 1892 ea s'a măritat cu directorul său, d-l M. Porel, pe care 'l urmĂază la teatrul „Vaudeville“.

Réjane a fost și la noi ani trecuți și a plăcut mult. Să vorbeșce că și luna acesta o vom vedea la Theatru Lyric
 Grigri.

MUSICILE MILITARE

În diarul „Universul“ cu No. 284 am citit un articol privitor la musicile noastre militare. Autorul aceluia articol vorbind despre reorganizarea lor conchide că ar fi nemerită înființarea unei școli de muzică militară sub direcțiunea inspectorului (?)

Musicile militare sunt rele ? sunt rău organizate ? Cum vreți să fie bune, când direcțiunea lor este încredințată unor foști gagiști sau foști sub-șefi, care de când sunt muzicanti n'au cântat și nici n'au auțit o orchestră serioasă.

Cum pôte fi bună o muzică militară când șeful ei nu pricepe boba italianesce, franțuzesce sau nemțesce, limbi atât de necesare unui muzicant pen-

tru a putea citi și pătrunde o operă. Nu e destul ca cine-va să citească bine muzica, trebuie să cunoscă și subiectul, caracterul acelei opere.

Numai așa vor putea face pe esecutanții de sub direcțiunea lui să esecute lucrarea așa cum a înțeles-o autorul. Dar întrebunțarea instrumentelor ?

Mai sunt apoi mulți șefi cari habar n'au de organizația musicilor militare austriace, germane sau belgiene, pentru a putea introduce îmbunătățirile necesare.

Cu alte cuvinte se numesc ca șefi de muzică militară omeni fără cunoștințe speciale suficiente.

Pentru aceștia ar trebui să se înființeze o clasă specială la Conservator.

Trombon

ARTA IN BISERICILE NOASTRE

Fiind-că în *Gazeta Artelor* a apărut biografia și portretul lui *Gheorghe Tăttărăscu*, cel mai de semă pictor de biserică ce ni 'l-a produs veacul trecut, dați-mi loc să scriu tot aci despre bisericile noastre, despre decorațiunea lor.

Arhitectura clădirilor noastre religioase trecute nu ne prezintă de cât rare podobe, care, totuși, pot forte bine sluji de modele pentru studiul compozițiilor tinerilor noștri arhitecți, ajutand cu fericitele lor motive inspirațiunile artiștilor.

Așa, la Monastirea *Horozul* din *Vilcea*, la *Catedrala Curței de Argeș*, la vechia *Mitropolie a Târgoviștei* (nu cea restaurată adă, insultată de o mână prea îndrăsnită, ci *Mitropolia* cea cu 7 turle și 3 altare—prinsă în aquarela pictorului *Szathmary*) la *Trisfetele* din Iași, la vechea biserică a *Sinaei* (nu cea nouă), la bisericuța *Stavropoleos* din *Bucuresci* și la câte-va alte vechi odore ale credinței noastre strămoșesce, se pot instrui tinerii noștri arhitecți, călăuziți de învățămintele mai ales ale profesorului *Mincu*, care, după credința mea, e singurul arhitect român prin stilul concepțiunilor sale.

În timp de 38 de ani de când avem școla de Belle-arte din *Bucuresci*, ne-am fi putut aștepta să se creze pe nesimțite un stil curat românesc după motivele atator vechi construcțiuni, răslețite în lungul și largul țerei. Nu, dora, pentru că am pofti repetarea aceluiași și aceluiași construcțiuni tip, așa numai de dragul monotoniei, ci ca să ne dispensăm de spectacolul caraghios al babiloniei cu care ne vedem hărăziți adă. Căci numai în țara românească n'ar crede cine-va că ne aflăm, judecând după chipul clădirelor noastre de tot soiul.

Din nenorocire, crearea unei secțiunii de arhitectură pe lângă școla de Belle-arte a rămas numai pe hârtie, până acum 6 ani, când ministrul *Gheorghe Mârzescu*, însuflețit de adevărat patriotizm, ne dăruie această secțiune, alipind pe lângă școla de Belle-arte modesta școlă înființată de atâtea sacrificii în 1892 de arhitecții *Gheorghe Sterian*, *Ioan Socolescu*, sculptorul *Ion Georgescu*, pictorul *Gheorghe Pompilian* și alți entusiști artiști.

Nu putem, dar, să invinuiim școla de Belle-arte pentru ce ar fi putut face, dacă cei de sus ar fi dorit înflorirea artelor la noi. Ne-am trezit târziu ca în tôte. Pasiunile politice au absorbit tôte forțele conducătorilor noștri.